

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO-411.006.01/2016

K/16/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli K/16/006 – Wykonanie wniosków po kontroli S/14/008 Prawdliwość realizacji inwestycji-remontu drogi, przebiegającej wzdłuż miejscowości Stobiecko Szlacheckie – Józefów (Gmina Ładzice) oraz sprawdzenie zasadności skarg zgłoszonych przez mieszkańców gminy.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.

Kontroler Dariusz Nowak, doradca ekonomiczny – upoważnienie do kontroli nr LLO/57/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.

[akta kontroli, str. 1]

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy Ładzice, 97-561 Ładzice, ul. Wyzwolenia 36.

Kierownik jednostki kontrolowanej Wioletta Pichit – Wójt Gminy Ładzice.

[akta kontroli, str. 2]

W treści wystąpienia zastosowano następujące skróty:¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie², realizację zadań w zakresie wyeliminowania problemu podtapiania nieruchomości wodami opadowymi w miejscowości Józefów.

Z odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wynika, że nie podjęto decyzji na rzecz skutecznego rozwiązania problemu podtapiania nieruchomości. W efekcie nie rozwiązano tego problemu w okresie od czerwca 2015 r. do dnia rozpoczęcia kontroli (sierpień 2016 r.), przy czym należy zauważyć, że sprawa pozostaje niezalutwana od czasu podjęcia przebudowy drogi powiatowej.

W ocenie NIK Gmina miała prawne możliwości rozwiązania zgłaszanego przez mieszkańców problemu podtapiania nieruchomości. Nie podjęto jednak skutecznych działań, które mogłyby zmniejszyć lub wyeliminować skutki podtopień. Dopiero w odpowiedzi z lipca 2016 r. (a więc po roku od dnia zakończenia kontroli) zapowiedziano zlecenie ekspertyzy hydrologicznej (mającej wskazać – w dwóch wariantach – ostateczny sposób rozwiązania problemu podtapiania).

Działania Gminy ograniczały się do udzielenia doraźnej pomocy mieszkańcom i sprowadzały się do wypompowywania wody z zalanych terenów przez straż pożarną.

¹Zastosowane skróty:

- Wójt Gminy Ładzice – „Wójt”
- Urząd Gminy w Ładzicach – „Urząd”
- Starostwo Powiatowe w Radomsku – „Starostwo”

²Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Pozytywnie natomiast oceniono realizację wniosków w zakresie:

- wyznaczenia osoby kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego do wykonywania nadzoru nad prowadzeniem ruchu tego zakładu na danej zmianie,
- wniesienia opłaty dodatkowej z tytułu niezarejestrowanego wydobycia kopalin,
- przekazywania organowi koncesyjnemu, gminie, na terenie której jest prowadzona działalność oraz NFOŚiGW rzetelnych danych o poziomie wydobycia kopalin ze złoża i wnoszenie opłaty eksploatacyjnej z tego tytułu w prawidłowej wysokości,
- utworzenia funduszu likwidacji zakładu górniczego i gromadzenie na nim środków,
- rzetelnego sporządzania sprawozdań do GUS dotyczących wycinki drzew na terenie gminy oraz sporządzania dokumentów potwierdzających sposób zagospodarowania pozyskanego drewna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania celem ograniczenia skutków podtapiania wodami opadowymi nieruchomości mieszkańców gminy

Opis stanu
faktycznego

W zakresie działań ograniczających skutki podtapiania nieruchomości mieszkańców gminy NIK sformułowała wniosek o podjęcie skutecznych działań celem wyeliminowania problemu podtapiania wodami opadowymi nieruchomości mieszkańców gminy.

Wójt Gminy Ładzice w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, zapowiedziała działania w celu rozwiązania problemów związanych z podtopieniami terenów w miejscowości Józefów, wyrażając chęć podjęcia współpracy ze Starostwem Powiatowym w Radomsku w kwestii przystąpienia do opracowywania koncepcji odwodnienia podtapianych obszarów, np. poprzez pomoc w uzyskiwaniu od właścicieli gruntów prawa do dysponowania nieruchomościami, jak również udostępnienia działki w celu budowy zbiornika wód opadowych. Zapowiedziała, że „po raz kolejny zostanie wystosowane pismo w przedmiotowej sprawie do Starosty Radomszczańskiego”.

[akta kontroli, str. 9-25]

Kolejne działania Wójt Gminy podjęła, w związku z wnioskiem Starosty o wszczęcie postępowania w sprawie zmiany stanu wody na gruncie działki 77 obręb Józefów, zwracając się do NIK o przekazanie opinii biegłego. Izba przekazała ww. opinię.

[akta kontroli, str. 26-144]

W odpowiedzi w sprawie stanu realizacji wniosków pokontrolnych (z 26 lutego 2016 r.) Wójt Gminy nie poinformowała o działaniach celem wyeliminowania problemu podtapiania wodami opadowymi nieruchomości położonych w miejscowości Józefów. Wyjaśniła jedynie, że Gmina prowadzi na bieżąco rozmowy z organami Starostwa, a „wypracowany konsensus pozwoli w sposób sprawiedliwy rozłożyć koszty związane z planowanymi innowacjami, które rozwiążą problematyczny temat”.

[akta kontroli, str. 145-146]

Z datą 21.07.2016 r. Wójt poinformowała Delegaturę NIK w Łodzi, iż w celu wyeliminowania problemu podtapiania wodami opadowymi nieruchomości położonych w miejscowościach Stobiecko Szlacheckie i Józefów, przeprowadzone zostały rozmowy z organami Starostwa. Gmina Ładzice postanowiła zlecić ekspertyzę hydrologiczną, która pozwoli na podjęcie konkretnych działań mających na celu rozwiązanie problematycznej sytuacji.

[akta kontroli, str. 147-148]

Nie przedłożono dokumentów świadczących o ustalaniu zadań w zakresie ograniczenia skutków podtapiania wodami opadowymi nieruchomości mieszkańców gminy i harmonogramu ich realizacji.

Nie ustalono osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych czynności i nadzór.

[akta kontroli, str. 160]

W 2015 r. nie podejmowano działań interwencyjnych w zakresie zwalczania negatywnych skutków podtopień w miejscowości Józefów; w 2016 r. skierowano jednokrotnie straż pożarną do wypompowania wody z zalanej posesji. (13 lipca 2016 r. – koszt interwencji wyniósł 340 zł – kwota ekwiwalentu). Ogólna kwota dotacji przeznaczona dla OSP w 2016 r. działających na terenie Gminy wyniosła 20,7 tys. zł, a w 2015 r. – 11,5 tys. zł.

W badanych latach nie zaplanowano i nie wykonywano prac w zakresie zabezpieczenia przed podtopieniami nieruchomości, zwłaszcza w rejonie drogi Stobiecko Szlacheckie – Józefów.

[akta kontroli, str. 160,164,166-167]

W latach 2015-2016 sporządzono w tej sprawie dwie notatki służbowe dotyczące ww. sprawy w dniach:

- 19 listopada 2015 r. z udziałem pracowników gminy i mieszkańca miejscowości Józefów (potwierdzono w niej, iż problem pojawił się po wykonaniu remontu drogi i wybudowaniu chodnika). Nie zawarto w tym dokumencie konkluzji dotyczącej sposobu rozwiązania sprawy,
- 26 listopada 2015 r. z udziałem pracowników gminy i radcy prawnego, z której wynikało m.in., że wszczęcie postępowania w oparciu o ustawę Prawo wodne (art. 29)³ „nie doprowadzi do rozwiązania problemu zalewania działek mieszkańców Józefowa”. Według omawianej notatki konieczne było podjęcie działań kompleksowych – wspólnie z zarządcą drogi – mających na celu zapewnienie należytego odwodnienia działek.

[akta kontroli, str. 3-6]

W dniu 22 lipca 2016 r. zawarto umowę na sporządzenie ekspertyzy w zakresie rozwiązania problemu zalewania terenów przylegających do drogi powiatowej w miejscowości Józefów, ze „wskazaniem co najmniej w dwóch wariantach koncepcji rozwiązań ww. problemu”. Termin realizacji umowy określono na 30 września 2016 r.

[akta kontroli, str. 7-8]

W dniu 29 sierpnia 2016 r., w obecności Wójta i kierownika referatu Urzędu, dokonano oględzin stanu drogi i przyległych działek oraz efektów konserwacji przepustów i rowów odwadniających w lokalizacji miejscowości Józefów, pod drogami gminnymi 112355E i dalej w kierunku drogi krajowej DK1 stwierdzając:

- w miejscowości Józefów (w obrębie działki 77) występuje obniżenie terenu, co przy spadku na odcinku drogi powiatowej powoduje zlewanie działki i nieruchomości,
- częściowe zasypane były przepusty (ograniczoną drożność rowów i odpływu).

[akta kontroli, str. 157-159]

W związku z oględzinami Wójt skierowała w dniu 30 sierpnia 2016 r. do Starostwa wnioszek o wykonanie czyszczenia i konserwacji rowów przydrożnych w pasie drogowym.

[akta kontroli, str. 161]

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

³Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.

Ustalone
nieprawidłowości

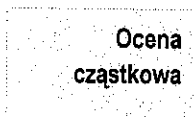
Niepodjęcie skutecznych działań celem wyeliminowania problemu podtapiania nieruchomości wodami opadowymi w miejscowości Józefów

Z art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴ wynika, że do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zadania te obejmują m.in., działania w zakresie budowy kanalizacji, ochrony przeciwpowodziowej itp.

Osobą odpowiedzialną za realizację zadań gminy oraz załatwiania wniosków obywateli jest Wójt Gminy Ładzice. Pani Wójt nie podjęła skutecznych działań mających na celu zapobieżenie problemowi podtapiania nieruchomości mieszkańców gminy.

W sprawie sposobu realizacji wniosku w zakresie działań celem wyeliminowania problemu podtapiania nieruchomości Wójt wyjaśniała m.in., że przeprowadzone zostały rozmowy z organami Starostwa Powiatowego w Radomsku, będącego zarządcą drogi powiatowej przebiegającej przez w/w miejscowość. Sukcesywnie podejmowane przez Gminę kroki w celu rozwiązania problemu takie jak m.in. przedstawienie w Wydziale Zarządzania Drogami Starostwa Powiatowego w Radomsku propozycji lokalizacji zbiornika retencyjnego w Józefowie oraz zadeklarowanie na ten cel terenu należącego do Gminy Ładzice, nie zostało zrealizowane, gdyż zdaniem Starostwa, rozwiązanie to będzie nieskuteczne. Z kolei przeprowadzono rozmowy z właścicielami nieruchomości na terenie miejscowości Józefów, przez które miałby przebiegać proponowany rów odprowadzający wodę z zalewanych terenów. Ponieważ koncepcja ta była mało precyzyjna, gdyż Starostwo nie wskazało docelowego miejsca odprowadzenia wody, to część właścicieli nieruchomości nie wyraziła zgody na przeprowadzenie rowu odwadniającego przez należące do nich działki z obawy przed ich zatapianiem. Zakłada się, że wykonana ekspertyza hydrologiczna rzuci nowe światło na całość sprawy i wskaże Organowi Gminy kierunki postępowania mające na celu podjęcie właściwych i konkretnych działań zmierzających do rozwiązania problemu.

[akta kontroli, str. 162-163]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność w badanym obszarze.

2. Wyznaczenie osoby kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego do wykonywania nadzoru nad prowadzeniem ruchu tego zakładu na danej zmianie.

Opis stanu
faktycznego

Realizacja wniosku NIK w powyższym zakresie wynikała z kolejnych odpowiedzi Wójta, która poinformowała Izbę, że:

- w dniu 19 czerwca 2015 r. Gmina Ładzice podpisała umowę z osobą pełniącą funkcję kierownika ruchu Zakładu Górniczego „odpowiedzialną za prowadzenie nadzoru na danej zmianie w sposób bezpieczny i zgodny z zapisami koncesji na wydobywanie kopalin oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze”,
- w dniu 22.02.2016 r. Wójt w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wyjaśniła, że nie wyznaczono jeszcze osoby kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego do wykonywania nadzoru nad prowadzeniem ruchu tego zakładu na danej zmianie na rok 2016. W 2015 r. funkcję kierownika zakładu górniczego wykonywał zgodnie z umową zlecenie z dnia 15.04.2015 r. osoba, która osobiście sprawowała nadzór nad prowadzeniem ruchu zakładu górniczego. „W najbliższym czasie zawarta zostanie umowa z osobą posiadającą kompetencje do pełnienia

funkcji kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego do wykonywania nadzoru nad prowadzeniem ruchu tego zakładu na danej zmianie”,

- w dniu 19 czerwca 2016 r. Gmina Ładzice podpisała umowę z osobą pełniącą funkcję kierownika ruchu Zakładu Górniczego Wola Jedlińska I, która jest odpowiedzialna za prowadzenie nadzoru na danej zmianie w sposób bezpieczny i zgodny z zapisami koncesji na wydobycie kopalin oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- w dniu 21 lipca 2016 r. Wójt poinformowała, że zgodnie z umową zlecenie z dnia 11 kwietnia 2016 r. funkcję kierownika zakładu górniczego wykonuje osoba, która osobiście sprawuje nadzór nad prowadzeniem ruchu zakładu górniczego.

Z treści umowy wynikało, że kierownik zakładu Górniczego odpowiada za bezpieczne i zgodne z technologią oraz prawem prowadzenie robót.

[akta kontroli, str. 179-181]

Nadzór nad gminną żwirownią i prowadzenie dokumentacji powierzono w zakresach obowiązków kolejnym kierownikom w referacie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i inwestycji Urzędu.

Wielkość wydobycia odnotowywano w rejestrze potwierdzanym przez kierownika ruchu i analizowanym przez nadzorującego (dokument przechowywany jest w Urzędzie).

[akta kontroli, str. 149-156]

3. Wniesienie opłaty dodatkowej z tytułu niezarejestrowanego wydobycia kopalin.

W dniu 19 czerwca 2015 r. Gmina zadeklarowała, że opłata dodatkowa z tytułu niezarejestrowanego wydobycia kopalin stwierdzonego podczas kontroli, zostanie wniesiona.

Ostatecznie w dniu 26 lutego 2016 r. poinformowano, że przedsiębiorca, tj. Gmina Ładzice wniosła opłatę dodatkową z tytułu niezarejestrowanego wydobycia kopalin w 2014 r. Nie rozliczona w 2014 r. kopalina w ilości 1190 ton została uwzględniona w rozliczeniu za I półrocze 2015 roku (tzn. w I półroczu 2015 r. wydobyto 30 ton + 1190 ton z 2014 r. = 1220 ton). Przygotowano rzetelnie sprawozdanie i przekazano je organowi koncesyjnemu oraz NFOŚiGW oraz wniesiono opłatę eksploatacyjną z tego tytułu w prawidłowej wysokości.

Wpłaty należnych z tytułu wydobycia kopalin dokonano w dniu 24 lipca 2015 r.

[akta kontroli, str. 176-178, 182-184]

4. Przekazywanie organowi koncesyjnemu, oraz NFOŚiGW rzetelnych danych o poziomie wydobycia kopalin ze złoża i wnoszenie opłaty eksploatacyjnej z tego tytułu w prawidłowej wysokości,

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Gmina zobowiązała się do przekazywania rzetelnych danych organowi koncesyjnemu, tj. Staroście Powiatu Radomszczańskiego oraz NFOŚiGW o poziomie wydobycia kopalin ze złoża i wnoszenia opłat eksploatacyjnych z tego tytułu w prawidłowej wysokości.

Z porównania zapisów z rejestru wydobycia oraz danych z Informacji dotyczących opłaty za wydobytą kopalinę wynika, że przekazane dane wynikały z potwierdzonego rzeczywistego wydobycia kopaliny.

[akta kontroli, str. 165 i n. 173-175 182-184]

5. Utworzenie funduszu likwidacji zakładu górniczego i gromadzenie na nim środków.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Wójt poinformowała, że Gmina Ładzice utworzyła konto, na którym będą gromadzone środki na fundusz likwidacji zakładu górniczego.

Na podstawie pisma z 17 lutego 2015 r. ustalono, że otworzono w banku rachunek bankowy na fundusz likwidacji zakładu górniczego, a w dniu 14 stycznia 2016 r. przekazano na konto kwotę 113,54 zł tytułem wpłaty na to konto.

[akta kontroli, str.185-186]

6. Rzetelne sporządzanie sprawozdań do GUS dotyczących wycinki drzew na terenie gminy oraz sporządzanie dokumentów potwierdzających sposób zagospodarowania pozyskanego drewna.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Wójt poinformowała, że Gmina Ładzice zobowiązuje się do rzetelnego sporządzania sprawozdań do GUS dotyczących wycinki drzew na terenie gminy oraz do sporządzania dokumentów potwierdzających sposób zagospodarowania pozyskanego drewna.

Sprawdzenie danych umieszczanych w sprawozdaniu GUS w zakresie wycinki drzew oraz porównanie ich z materiałami źródłowymi o wielkości wycinki drzew w gminie potwierdziły rzetelność danych przekazywanych w tym zakresie.

[akta kontroli, str. 160]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie opisanym w punktach 2-6 nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, wnosi o podjęcie decyzji i rozwiązanie problemu podtapiania nieruchomości zlokalizowanych w Józefowie, ustalenie harmonogramu realizacji zadań wynikających z ww. decyzji oraz przypisanie odpowiedzialności za ich realizację konkretnym osobom.

⁴(Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677)

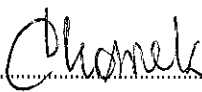
V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli. Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 26 września 2016 r.

Kontroler

Dariusz Nowak
doradca ekonomiczny

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....